

Forfatter: Drachmann, Holger

Titel: Udrag fra En Overkomplet

Citation: Drachmann, Holger: "En Overkomplet", i Drachmann, Holger: *En Overkomplet*, udg. af Aage Schiøttz-Christensen, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, i samarbejde med Nyt Dansk Litteraturselskab, cop. 1987, s. 238. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-drachmann13valshoot-idm140427077981584/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: En Overkomplet

buleren om familiens slægtskab med polsk godsbesiddende adel («Snopodolskyerne»).

To af bedstemoderens søstre havde fået fribolig på Fredensborg Slot. Den ene af disse jomfruer Kobiersky havde bestyret det kgl. værkeri under Frederik VI (Harriet Bentzon, s. 13 og 197). Hos disse to møstre mødte faderens søster Louise den Peter Steen, med hvem hun blev gift, og dette pars første beskedne hjem i Fredensborg blev så et tilflugtssted for Holgers fader, der i sin ungdom læste under de trangeste kår (Harriet Bentzon, s. 13).

Peter Steen havde været slotstørrer som sin far og farfar, men blev siden købmand, og det var hans og tantens købmandsgård i Fredensborg, der med bidrag af slægt fra Gurre og Helsingør blev et samlingssted for familiens grene og det faste tilholdssted for Holger i det nordsjællandske ferieparadis. Hans egen families sommerbolig angives i romanen som et gammelt og ret anseeligt sted ved Asminde-rødvejen og i brev til Borchsenius af 10.4.76 som »Vexebogaarden et lille Stykke uden for Byen».

Drachmanns fader, lægen og professoren A.G. Drachmann (1810-92), var gift to gange. I romanen er Eriks fader enkemand og dør uden at have indgået nyt ægteskab, så når Erik siger, at begivenhederne finder sted i »det store Interregnum« (s. 29), dvs. i mellemperioden uden regerende husfrue, er det en lapsus fra digterens side i form af et spring fra fiktionen over i hans families virkelighed – samt desuden udtryk for varme følelser såvel for den afdøde moder som for hendes senere afløser.

I faderens enkemandstid fra 1857 til 59 var Holger 11 til 13 år, og det alderstrin passer til den legen klansmænd med dragne sværd, der indleder romanen, så der opstår et misforhold, når digteren lader det være ynglinge på 16-17 år, der går op i denne leg. De er i det spirende overskægs alder – den alder, da Holgers ven Frederik Wrisberg skød sig, fordi han havde pådraget sig en kønssygdom.

Den opmærksomme læser vil for øvrigt selv opdage og studse over, at efter romanens angivelser er Erik og hans venner snart 16, snart 17 år! Digterens manuskript giver løsningen.

Drachmann har først ladet Erik være 16 år overalt. Men ved fornyet gennemlæsning har han antagelig fundet, at det i det erotiske forhold til fru Brunnow var mest naturligt, at han var en smule ældre, og så giver han sig til at rette *sexten* til *sytten* med tyk og grov

skrift, men får i farten ikke rettet alle steder – deraf forvirringen, som den korekturlæsende Borchsenius ikke har bemærket eller ikke har villet gøre noget ved. Nærværende udgave lader også tallene stå.

Er titlen original eller lånt?

Hvorfra har Drachmann sin romans blikfangende titel? Fra sig selv eller fra Turgenjev?

I det brev til Edv. Brandes, der fulgte med manuskriptet, hævder han, at han med sin store novelle »naer næsten op til Turgenjew«. Og at han er påvirket af den Turgenjev-bølge, der fremkaldtes af Vilh. Møllers mange oversættelser (14 fra 1872 til 78 – fra tysk eller fransk), er den senere *Tannhäuser* bevis på.

Men derfor kan *En Overkomplet* godt være en undtagelse – og det er den vistnok.

Når Vilh. Andersen i sin store litteraturhistorie (IV, s. 229) finder stemningen i ynglingeårene i Fredensborg udtrykt med romanens opslag (»Brusede det over mit Hoved? Viftede og vuggede det sig som Grene, der osv. . . .») og kalder dette for »Turgenjews Forårsbølger«, kommer det af, at ordene *Vesnyje Vody*, som russeren bruger som titel på sin tragiske kærlighedshistorie, har fået en uheldig oversættelse med ordet *Forårsbølger*, der medfører forkerte associationer i retning af en ubestemt, men vidunderlig lyrisk sitren i unge sind.

Turgenjews egen titel er ulyrisk og ganske saglig. Når den russiske vinter ender med forårets tøbrud, bryder floderne op og bliver rivende strømme, der går over deres bredder – for snart efter at synke tilbage igen. Det er dette naturfænomen, disse vårlige vande (*vesnyje vody*), Turgenjev bruger som titel og adækvat billede på sin unge adelige helts hastigt oplussende og hurtigt ophørende forelskelse i konditoratteren fra Frankfurt. På dansk kunne titlen gengives med *Vårflom*.

Udgiveren kan heller ikke være enig med Johan Fjord Jensen, når denne i sin bog *Turgenjev i dansk åndsliv* (1961) hævder, at *En Overkomplet* virker som »en lang parafraze over turgenjevsk stemninger, følelser, karaktertemaer mv. At den ikke kan være skabt uden kendskab til disse, er næsten lige så sikkert som Drachmanns benægtelse heraf.